

EN BLODIG URETT
ET GRYENDE HÅP
EN GRUSOM HEVN

ØISTEIN BORGE

**DET
SOM
ALDRI
DØR**

EN BOGART BULL-KRIM

Øistein Borge

Det som aldri dør

En Bogart Bull-krim

FONT FORLAG

Fgvkppguj goo grki j gvgt kcmg hco kkg0Fg mcp x tg kppo wtvkxgi i gt. unlvk
i gpgvm gp gmgd d tv lgo vkf gv gpmng o gppgungvu uco xkvi j gv0Fg gt uo cxupkw
cx gp uv ttg j kv tk. xkmgv wcx fgo u o mlgpv gugi vlgpv o gf cv km g cndrg
h tvn0Urkmgmukvgtgt j goo grki j gvgt kvcpmg i xkvp. j gnv knfg f t wo gf fgo
u o d tgt r fgo 0Fc rrrn uguf gkcung gmgd uo wftgu vnl tf. drk vkn tuo
htci o gpvgt. u o d mvexgt ft uugvkngrfki wr o ctmgp i u ngf gu wo wrki ngug
ht fgo u o m o gt gwgt uu0

P tf/Ærpf

Ht g f c i h t o k f f c i 350 o c k 4238

J x c k j g n k g v g i l t x k j g t A

Hun nøyde seg med tanken, men hadde lyst til å rope det høyt. Fantes det en mer absurd måte å tilbringe ferien på enn å rote rundt på den nordirske landsbygda på jakt etter en grav? En tom grav. Hun skottet bort på ektemannen som satt i førersetet på den lille leiebilen. En hånd på rattet mens han sjekket den bærbare GPS-en med den andre. Koordinatene hadde han fått fra en journalist i *Ækuj Vko gu* før de forlot Oslo.

Hun hadde ytret forsiktige protester da han lanserte ideen om Belfast som reisemål. Minnet ham på at de fremdeles hadde byer som Wien, Brügge og Lisboa til gode. Men hun ga etter, som så ofte før. Han var hobbyhistoriker med Europas nyere konflikter som fremste interessefelt, noe som gjorde Belfast like forlokkende for ham som Firenze ville vært for en som dyrket renessansen. Hun hadde fulgt ham til Sarajevo for to år siden og var blitt belønnet med Istanbul året etter. Nå var de her, i hjertet av en hundre år gammel uavhengighetskrig, en feide som for tiden var uten flamme, men hvor det fremdeles ulmet i glørne.

Hvor mye egotisme var det rimelig at hun aksepterte? *J x t r r ht g p f g o w g o c p x t g h t j r f g r k k g v g m g u n r A*

Nesten førti år nå – sommeren 1978. Hun hadde hatt deltidsjobb i baren på nattklubben Safari, datidens tempel for unge mennesker på Oslos vestkant. En vakker dag bare sto han der. Et skjevt smil under en solbleket lugg og en pekefinger rettet mot ølkrana. Det var et av de gåtefulle øyeblikkene som kun et mindretall får oppleve, øyeblikket da du ser inn i et annet menneskes øyne og bare vet Det hele er på merkelig vis avgjort før et eneste ord er sagt. Hva var det den religiøse svigerfaren hadde sitert fra Bibelen i sin tale til brudeparet et snaut år senere? *Qi J g t t g p u c F g w g g t o k v d w f v k n f g t g g n u m j x g t c p f t g* Noe sånt. Hvis Gud hadde slumpet til å spørre henne, ville hun sagt at han burde respektere folks intimsone i større grad.

Marion O'Neill.

Det var det hun het, den katolske kvinnen som ikke lenger lå i den umerkede graven. Hobbyhistorikeren hadde fortalt henne den tragiske historien på flyet over Nordsjøen. O'Neill var enke og eneforsørger for fem unger da hun forsvant sporløst en sensommernatt i 1976. Tjuefem år senere, da Belfast-avtalen var signert og paramilitære styrker på begge sider var innvilget amnesti, hadde to tidligere IRA-medlemmer pekt ut stedet der hun

lå. De hadde selv dratt henne inn i en varebil, kjørt henne ned til Bryansford, skutt henne i nakken og gitt henne en grunn grav i et øde skogholt. Dette var straffen *Rt xkuk pcnKTC* idømte folk som forsynte fienden med opplysninger om sine egne, eller forrådte dem på annen måte. Som regel lot de liket av en overløper ligge der det falt, til skrekk og advarsel for andre. I O'Neills tilfelle var den døde blitt skjult, angivelig av hensyn til de fem barna.

J xc umcnf wfw h tA hadde hun spurt samme morgen. *I tcxgp gt l v o .*

Igi xkni lgt pg ug wgf gv f gt f gv unlgf f g. hadde han svart.

Han ville gjerne se. Hun hadde venninner som klaget over at mennene deres tilbragte for mye tid på golfbanen. De ante ikke hvor heldige de var.

Utenfor sidevinduet suste et massivt steingjerde forbi, og foten hennes famlet instinktivt etter bremsepedalen som ikke var der. Pundet måtte de konservative engelskmennene gjerne beholde, men høyrekjøring og rattet på riktig side måtte det vel være mulig å innføre?

Et blikk på ektemannen igjen. Snart sytti år gammel og nyslått pensjonist, men med ansiktsuttrykket til et barn på vei til Disneyland. Så tok hun seg i det. Han hadde tross alt spurt, ikke tvunget henne med. Hun kunne ha nedlagt veto. Da ville de ha sittet på Café Central i Wien nå, med Sachertorte på bordet og billetter til kveldens forestilling i operaen.

«Du er så stille,» sa han. «Hva tenker du på?»

Hva tenkte hun på? Hun strakte ut en hånd og klappet ham på armen.

«At det må være dette som er kjærlighet,» sa hun.

Noen minutter senere nådde de Castlewellan. En hovedgate og et knippe tverrgater, plettfritt og fredelig. Bussen foran dem sneglet seg frem og ga henne anledning til å studere omgivelsene. Pub, posthus og kolonial. Svartlakkerte smijernsporter og smårutede vinduer med pelargonia, stemorsblomster og petunia i kassene. Postkort-idyll uten spor av det sekteriske hatet som hadde satt Nord-Irland i brann.

Så det sånn ut her den gangen Marion O'Neill passerte på sin siste reise? undret hun. Kunne landsbyen være rendyrket katolsk eller protestantisk, en slags velfrisert ghetto? Et øyeblikk vurderte hun å spørre ham, men lot det være. Akkurat nå var stillhet å foretrekke fremfor et femten minutter langt foredrag uten punktum. Eller komma, for den saks skyld. Han hadde en bemerkelsesverdig kapasitet på utpust.

De nådde utkanten av landsbyen der en bensinstasjon, en bussgarasje og en brunsvidd fotballbane uten tribuner avløste idyllen. Et skilt pekte mot høyre: B180 mot Bryansford og Tollymore Forest Park.

«Vi skal følge denne et lite stykke før vi tar av igjen,» sa han og vipet opp retningsviseren. «Vi burde være fremme om et kvarters tid.»

I veikanten dukket det opp et håndmalt skilt, høyt som en voksen mann:

O DOA D
D
G

Co u6 34

Hun glodde.

«Så du det?»

«Presbyterianere,» smilte han. «De har et litt mer fundamentalistisk syn på kristendommen enn min far hadde.»

Siste rest av bebyggelse forsvinner i kjølvannet deres. På begge sider av veien vokser majestetiske bøketrær med greiner som filtrer seg sammen over dem. En lav sol i front sender strimer av lys gjennom løvverket og får det til å glitre. Som strålespillet i en slepen diamant, tenker hun. Hvordan så en tom grav ut etter førti år? Hva var det han ville se? Et søkk i bakken? Ingenting? En gjengrodd flekk i skogen der en kvinne på alder med deres egen datter var blitt myrdet? Hun kunne forstå folk som oppsøkte historiske slagmarker. Waterloo, Gettysburg eller strendene i Normandie.

Men dette?

De tar av igjen og kommer inn på oljegrus. Veien smalner, slynger seg svakt oppover i terrenget. Etter et par minutter når de et punkt der den deler seg i en V. Til høyre forsetter oljegrusen. Han bremses opp og sjekker GPS-en. Svinger til venstre, inn på en kjerrevei der gresset mellom hjulsporene subber mot bilens understell. Tett blandingsskog på begge sider. I veikanten vokser horder av revebjelle, vakre i sin purpurrøde prakt, men giftige som cyanid.

«Kan ikke være mer enn noen hundre meter nå.»

Hun vet ikke om han snakker til henne eller til seg selv. Bare nikker, glad for at den morbide utflukten snart vil være over. Etterpå skal de tilbake til Belfast. Lunsj. Kanskje et glass Riesling eller to? Helst to.

Rundt neste sving har noen ryddet vei gjennom et vindfall. Han saktner farten. Midtre del av stammen, tjukk som livet på en voksen mann, er fjernet der den har sperret for passerende kjøretøy. Snittene i treverket lyser. På bakken ligger flisen strødd, også den helt fersk, med farge lik fullmodne hvetekorn.

«Noen har gjort oss en tjeneste,» sier han. «Ville vært vrient å snu bilen

her.»

To nye svinger og så tar veien slutt. På en snuplass. Eller en parkeringsplass. Ved foten av en prektig hengebjørk står en hvit kassebil med blå dekor:

*O e gm t
n o d i c gc i*

Turgåere? tenker hun. Eller kanskje andre som er ute i samme vanvittige ærend som oss? Rørleggere på skogstur en fredag formiddag? Hun sier det. Ektemannen trekker på skuldrene.

«Arbeidsløsheten er fremdeles høy i dette landet. Det er vel bedre å gå en tur i skauen enn å sitte pal foran TV-en.»

Han åpner bildøra og krøker seg ut, fremdeles med den hersens GPS-dingsen i hånden. Hun skotter bort på kassebilen. Den ser ny ut. I hvert fall er den nyvasket.

«Kommer du?» sier han.

Hun nøler, men åpner døra. Da hører hun den. Svarttrosten. En urytmisk, men vakker plystrelyd, forlokkende som om den kaller håpefullt på en make. Lyden demper uroen hun føler. Minner henne om hagen hjemme på Nordberg. Tre år på rad har hun observert dem i det store kirsebærtreet nede ved annekset, en hann og en hunn, som regel sent på ettermiddagen eller tidlig om kvelden.

Han står allerede borte i skogkanten, utålmodig ventende, lik en ivrig hund som håper at eieren skal få opp dampen og bli med på tur.

«Vi skal denne veien,» vinker han. «Det går en sti her.»

Stien er smal, men tydelig i terrenget. Langs kanten vokser det tjukt av friske, grønne bregner, og enkelte steder må de dukke for buskas og greiner som lener seg inn over stien. Svarttrosten har tiet. Han går fort og hun må lange ut for å holde følge.

«Har vi dårlig tid?» sier hun til ryggen hans.

Han svarer ikke, men senker farten. Hun vifter vekk et innpåslitent insekt som svirrer rundt henne i lufta. *J gnxgvj*

De når en lysning, en sirkelformet åpning i skogen. Ett mål stor, kanskje litt mer. På høyre side av sletta, nesten helt inntil skogkanten, stikker en bergknatt på størrelse med en bil opp av gresset. Han bråstopper foran henne.

«Der er den,» sier han andektig.

«Der er hva?»

«O'Neill-steinen. Ifølge McKenna i *Kkj Vko gu* gravla de henne ved foten av den.»

De blir stående å betrakte steinen på avstand. Et blaff av kulde iler gjennom henne, et gufs fra en mørk natt førti år tidligere. *Urrr cx. O pkec0J wp rki i gt km g f gt ngpi gt0Fgvgt dctg gp wvkgp0*

Situasjonsstridig nok er det hun som tar de første stegene ut på sletta. Kanskje drevet av et ønske om å få det overstått, kanskje i forbitrelse over det som en gang rammet en ung fembarnsmor, en slags ubevisst fatalisme på vegne av kvinner som blir ofre for menns overgrep. Hun øker farten, hører skrittene og pusten hans bak seg. Så er hun fremme og runder hjørnet på den massive steinen.

Det første som slår henne er at hun er utsatt for et sansebedrag, et fantasibilde, frembragt av nervøsiteten og øyeblikkets opphisselse.

Foran henne i gresset ligger Marion O'Neill. Så er hun borte, erstattet av en mannsskikkelse. De neste sekundene, hvor mange vet hun ikke, pulveriserer håpet om illusjon. *J cp gt xktmgrki . O pkec0J cp rki i gt fgt f f h tcp h wpgp f kpg0*

En eldre mann kledd i dress. Han har bare ett øye, blodrødt og midtstilt i den gråhvite pannen. Der hvor øynene skulle ha vært sitter det noe hvitt. Tynt papir. Eller er det ... kronbladene fra en *dn o w?*

Et fremmed sus i ørene. Hun kjenner de hissige slagene av egen puls og magen som vrenger seg i avsky. Rekker knapt å bøye seg frem før oppkastet spruter ut av munnen hennes. Hun siger ned på kne, støtter seg på underarmene og senker pannen mot den fuktige marken.

Så hører hun plystringen igjen. Svarttrosten. Samtidig får hun øye på dem i glipen mellom lårene sine, opp-ned, som om noen har satt dette marerittet feil vei i en gammel filmfremviser. To skikkelser kommer gående mot dem bakfra. Hun blunker fuktigheten ut av øynene, støtter seg opp på dirrende armer og vrir hodet bakover.

De er kledd i mørk uniform, svart beret og høyskaftede støvler. Hun har aldri sett en maskinpistol før, men er usvikelig sikker på at det er det de holder i hendene. De stanser noen meter unna, smaløyde og bredbeinte.

Forvirret flytter hun blikket opp på ektemannen, som fremdeles står oppreist og stirrer på den døde. Han fomler med hånden i den ene frakkelommen.

«Vi må ... vi må ringe etter hjelp,» sier han hest.

Han har ikke sett dem.

«John ...»

Hånden hans kommer opp med mobilen. Den glipper for ham mellom svette, skjelvende fingre og lander på bakken ved siden av henne. Han banner lavt og bøyer seg ned.

«L j p »

Han stopper i bevegelsen og ser desorientert på henne.

«Se ...» Hun harker frem det knappe ordet og gjør en hodebevegelse mot sletta bak dem. I neste øyeblikk snakker den ene av soldatene:

«Vj g dkvej uc uf yp wv . o kvgt f yp p wt mpggu.»

Pensjonert høyesterettsdommer John Sand står halvt krokboyd og måper, fastfrosset i vantro.

«I gv f yp p wt hwenkø mpggu»

Hun klører tak i frakkeskulderen hans, underlig nok med et snev av åndsnærværelse i behold, og drar ham ned ved siden av seg.

F p vo xg p vc hwenkø hpi gt0

Den andre soldaten retter nakken og roper mot skogkanten:

«Tobin!»

De hører skritt bak seg. I synsfeltet dukker det opp en skikkelse. Ingen uniform, men kledd i svart fra topp til tå, fra strikkelua og den korte battlejakka til buksa og de myke sportsskoene. Den mørkkledde kommer nærmere og stanser et par meter fra dem.

De to som kneler på den fuktige marken har vondt for å tro det de ser.

Qun

O c p f c i 0 o c k 4238

Bogart Bull lå på ryggen, kun ikledd bokseershorts. Lent over ham sto en ukjent og sjeldent vakker kvinne. Ravensvart hår i hestehale og fyldige lepper skilt i et varmt smil. Hvis ikke Bull tok feil, måtte han tilbake til russetiden for å erindre en lignende situasjon. Vel å merke hvis en vilt fremmed dame skulle vært involvert. Forskjellen var at denne skjønnheten var fullt påkledd, med hvit uniform og en sprøyte i den ene hånden.

«Da blir det et stikk så vi får sove,» sa hun.

Bull så på sprøyta. Etter størrelsen å dømme ville instrumentet være tilstrekkelig til å legge et nesehorn i full narkose.

«Jeg trodde man brukte maske?» forsøkte han seg.

«Før i tiden, ja. En injeksjon er både sikrere og mer effektivt.»

Brodden trengte inn. Han kjente den helt ned i tærne.

«Så teller vi baklengs fra hundre,» kom det ovenfra.

En IQ-test midt oppi det hele. Han ga seg i kast med oppgaven, begynte å fomle litt da han nådde seksti, og på femtiju seilte han inn i mørket.

Da han våknet etter en drøy time, satt kirurgen der. Ikke like pen som anestesisykepleieren, men med et betryggende uttrykk i det solbrune fjeset.

«Hvordan føler du deg?» ville doktor Jacobsen vite.

Hvordan han følte seg? Fantastisk! Bull hadde ikke kjent seg saligere siden han prøvde et særdeles forbudt stoff tidlig i 90-årene. Han snøvlet frem sammenligningen, som om det å røpe sine ungdomssynder for folk han ikke kjente, var verdens største selvfølge.

«Vi har pasienter som ber om en runde til, bokstavelig talt i ren lykkerus,» nikket Jacobsen. «Nå vil du bli trillet inn på hvilerommet, der du får litt å spise og drikke. Du må slappe av i fire-fem timer før du kan reise hjem. Med taxi eller privat transport, ingen bilkjøring i dag. De neste dagene tar du det helt med ro. Ingen fysiske anstrengelser, men en rusletur med hunden går bra.»

«Jeg har ikke hund,» gliste Bull med sløret blikk. «Men jeg kan spørre om å få låne naboens. En sånn ... hva heter de ... pekingkineser?»

«En spasertur på egen hånd gjør samme nytten,» smilte Jacobsen. «Litt lett bevegelse for å holde kroppen og blodomløpet i gang.»

Legen kastet et blikk på journalen han holdt i hånden.

«Du er ansatt som etterforsker i Kripos, ikke sant?»

«Jepp. Jeg dugde ikke til noe annet,» sukket Bull.

«Det er en fordel hvis du kan unngå for mye reisevirksomhet de neste to månedene, også etter at sykmeldingen utløper. Du har mobilnummeret mitt, Bull. Hvis det er noe du lurer på, er det bare å ringe.»

Doktor Jacobsen reiste seg, ønsket ham lykke til med et håndtrykk og forsvant ut av livet hans.

Så satt han her igjen. Sykemeldt for andre gang på to år. Sist var det på grunn av fyll. *Qxgtftgxgpv i wm pvt mgtvm puwo cx cmj n* hadde det stått i papirene. Nå var det ryggen. Bull lente seg forsiktig tilbake i sofaen. Det kunne være innbilning, men kjentes den ikke bedre ut allerede? Var det virkelig så enkelt å fikse en prolaps? En times legevitenskapelig magi og så ferdig med faenskapet, riktignok med en prislapp som ga doktor Jacobsen omtrent det samme i timelønn som Bull tjente på en måned. *Hgkno vg tgi pg r . D i ctv* Hvis ryggen ble bra, var det verdt hver eneste krone. Dessuten hadde klinikken kostnader. *Gp vø gu m wpcf gt*, rakk han å tenke før han skjøv regnestykket til side.

Han reiste seg forsiktig fra sofaen, grep kaffekruset på salongbordet og tasset bort til det åpne kjøkkenet. Nytt, som resten av leiligheten. Et drøyt år nå. Han mintes den dagen han hadde lukket døra til rekkehuset i Prost Hallings vei for siste gang. Den vonde følelsen av å etterlate Frida og Anine bak de gulmalte veggene, til tross for at de lå begravd på Østre Gravlund noen hundre meter unna.

8. oktober 2013. Dagen da en syk mann hadde tatt fra ham ham det eneste han ikke kunne miste, og etterlatt ham i et savn så fortærende at han nær hadde gått under. Nå, to og et halvt år senere, hendte det fortsatt at han fantaserte om hevn. Om å drepe Richard Torp med sine egne hender, klemme livet ut av ham der han satt i en rullestol oppe i Holmenkollåsen, rugende på sin galskap. I kjølvannet av disse tankene dukket alltid Fridas stemme opp, om enn bare i hans indre:

J xc urci u o kf f grerf gtumj rf pkpi gt f gv. D i ctvAFwo xc f gi ucoo gp0Qi j xc umwrg p g u pvx tgi fvh tAFgvgt uufwucxpgt. km g ucpvAI xkf gtg krlxgv. ml tg0Fgp o wki j gvgp gt o gt gpp Tlejtcf V tr gt h twpvf gt j cp ukvgt0

Gå videre. Selvfølgelig hadde hun rett. Ett steg om gangen. Langsamt, i retning av noe som lignet en normal tilværelse. Og det xct blitt lettere. Dag for dag, natt for natt. Fremdeles hendte det at han falt ned i et svart hull. Søvnløse netter med gråt, skyldfølelse og en lammende følelse av meningsløshet. Men det ble lenger og lenger mellom hvert fall.

Videre.

Om ikke annet hadde han en jobb å passe. Norges mann i Europols gruppe med reisende etterforskere som skulle bistå det lokale kriminalpolitiet ved